

ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်း နှင့် လူထုအခြေပြု လိုက်လျောညီထွေ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

Outline

- ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု နှင့်အညီ လိုက်လျောညီထွေ ပြုလုပ်ခြင်းကို ဖော်ဆောင်ခြင်း
- သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် သက်ရောက်မှု အန္တရာယ်များ အား စနစ်တကျ စီမံဆောက်ရွက်ခြင်း။
- စုပေါင်း စီမံ ဆောင်ရွက်ခြင်း (Integrated CCA-DRM-EAFM-EAAm)

အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း (နည်းလမ်း တစ်ခု)

မိတ်ဆက် ပြောကြားသင့်သော စကား

- FishAdapt စီမံကိန်း - FAO & DOF & KMSS partner
- မိတ်ဆက် (ဘယ်သူ / ဘယ်ဌာန / အဖွဲ့ အစည်း)
- စီမံကိန်း နေရာ - ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ် (ရွာပေါင်း ၁၂၀)
- ကဏ္ဍ (၄) ရပ် - ဥပဒေပြုရေး (ပြင်ဆင်မွန်းမံရေး)၊ ဖမ်းဆီးရေး (ဂေဟစနစ် ကောင်းမွန်စေခြင်း)၊ မွေးမြူရေး (ဂေဟစနစ် ကောင်းမွန်စေခြင်း)၊ အသိပညာ ပြန့်ပွားရေး
- ရည်ရွယ်ချက် - ဆိုခဲ့ပါ ကဏ္ဍ (၄) ရပ် ကို အခြေခံပြီး၊ ကျေးရွာလူထု အခြေပြု ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု နှင့်အညီ လိုက်လျော ညီထွေ ပြုလုပ်နိုင်လာ စေရန် နှင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ချခြင်း အစီအစဉ်များကို ကျေးရွာအခြေပြု စီမံခန့်ခွဲ လာနိုင်စေရန် (အစီအစဉ် ရေးဆွဲ ဖို့ ကျေးရွာ အထိ လာရောက်)

လုပ်ဆောင်ပုံ အဆင့်ဆင့်

- ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု များကို စစ်ဆေးခြင်း (VA)
- ကျေးရွာ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအား ကို ဆန်းစစ် ခြင်း (အတိတ်သမိုင်းကြောင်းပြလမ်းကြောင်း (Historical timeline)၊ ပြဿနာ များ ဖော်ထုတ်ခြင်း (problem tree) ၊ SWOT ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ကျားမ ကဏ္ဍ Gender role ဖော်ထုတ်ခြင်း)
- အဖွဲ့ အစည်း နှင့် ဆက်စပ် ပတ်သတ်သူများ ဖော်ထုတ်ခြင်း (Venn diagram)
- CBCCA နည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း (ဇယားများဖြင့် ဖော်ထုတ်ခြင်းကို နောက်သင်ခန်းစာတွင် ဆက်လက် ဖော်ပြပေးမည်)
- စုပေါင်း စီမံခြင်း (integrated CBCCA-DRM-EAFM-EAA) ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း (နောက်သင်ခန်းစာတွင် ဖော်ပြ ပေးမည်)

CBCCA DRM Plan ကို ရေးသားနိုင်ပါပြီ။

ပြဿနာသစ်ပင် နမူနာပုံစံ

ပင်မ ပြဿနာများ ဘာတွေရှိလဲ	ဘယ်သူတွေ ကို သက်ရောက် နေတာလဲ	ဘယ်အချိန် (ရာသီ) တွေမှာ ဖြစ်တာလဲ	ဘယ်လိုမျိုး သက်ရောက် ဘက်တာလဲ	ဖြစ်စေသော အကြောင်း အရာ တွေက ဘာလဲ	ဘယ်လို ဖြေရှင်းမလဲ

VA ဇယားဖြင့် ရိုးရှင်းစွာ ဖော်ထုတ်ခြင်း

ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ	ထိခိုက်လွယ်သော နေရာများ/ အဖွဲ့များ/ ဂေဟစနစ်များ	DRM လုပ်ဆောင်ချက်များ	CCA လုပ်ဆောင်ချက်များ -

(လှိုက်လျော့ညီထွေ လုပ်ဆောင်ချက်များ) အဖြေ သစ်ပင် နမူနာပုံစံ

ပြဿနာများ (ထိခိုက်မှု အခြေအနေ နည်းများ)	ယခင်က ပြုလုပ်ခဲ့သော နည်းလမ်းများ / မိရိုးဖလာ နည်းလမ်းများ	ယခု ပြုလုပ်နေ သော နည်းလမ်း များ	ရှေ့ အနာဂတ် တွင် ဘာတွေ လုပ်ဆောင်ဖို့ / နည်းလမ်းတွေ ရှိသလဲ။	(ယခု ပြုလုပ်နေသော နည်းလမ်းများတွင်) ဘယ်လို အခက်အခဲ အတားအဆီးတွေ ရှိသလဲ	ရေတို အကျိုး ရလဒ် က ဘာတွေ ရမလဲ။	ဘယ်သူ ။ ဘယ်အဖွဲ့ တွေနဲ့ လုပ်မလဲ
ဂေဟနစ် ကောင်းမွန်ရေး - - -						
လူသားဘဝ သာယာဝပြော ရေး - - -						
ကောင်းမွန် နိသော အုပ်ချုပ်ရေး - - -						

စုပေါင်း စီမံ ဆောက်ရွက်ခြင်း (Integrated CCA-DRM- EAFM-EAA)

ဖော်ထုတ်ခြင်း နည်းလမ်း တစ်ချို့

ပြဿနာ ဖော်ပြချက်

CCA နည်းလမ်းများ	လုပ်ဆောင်ချက်ပန်းတိုင် (Goal)	လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များ (အသေးစိတ်လုပ်ဆောင်ချက်များ)	လိုအပ်သော တာဝန်ခံများ (ယူနစ်များ/ အဖွဲ့အစည်းများ/ လူများ)	လိုအပ်သော Roles များ	လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များ / နည်းပညာများ / မူဝါဒများ /	ရရှိလာနိုင်သော ရလဒ် (ရေတို - ရလဒ် ဘာတွေ ရလာမလဲ)	ငွေကြေးနှင့် /ရန်ပုံငွေများ (ဘယ်က ရနိုင်မလဲ)
<p>၁။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှု များကို တုံ့ပြန် ဆောက်ရွက်ရန် ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအတွက် သင့်လျော်သော မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများ ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုများ ရှိခြင်း။</p>							
<p>၂။ ဘေးအန္တရာယ် များကို သိရှိခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ကြိုတင် သတင်းပေး ခြင်း နှင့် ကြိုတင်လုပ်ဆောင်ခြင်း ။</p>							
<p>၃။ ထိခိုက်ခြင်းကို သက်သေ စေရန် ရင်းနှီးမြုပ်နှံခြင်း နှင့် လိုက်လျော ညီထွေ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ။</p>							
<p>၄။ ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများကို မှီခိုနေရသော မိသားစုများအတွက် ရာသီဥတုဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲမှုများကို ကြိုတင် စီမံ ပြုလုပ်ခြင်း နှင့် တုံ့ပြန်ဆောက်ရွက်ခြင်း။</p>							

DRM လုပ်ဆောင်ချက်များ	CCA လုပ်ဆောင်ချက်များ	EAFM လုပ်ဆောင်ချက်များ	EAA လုပ်ဆောင်ချက်များ
စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ထားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ ကို ချရေးပါ။	စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ထားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ ကို ချရေးပါ။	စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ထားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ ကို ချရေးပါ။	စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ထားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ ကို ချရေးပါ။

တူညီသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို ခွဲခြားခြင်း

1. DRM နှင့် CCA လုပ်ငန်းစဉ် → တူညီ →

2. DRM နှင့် CCA လုပ်ငန်းစဉ် → မတူညီ →

3. DRM နှင့် CCA လုပ်ငန်းစဉ် → တူညီ (အရေးကြီး) →

သို့သော် EAFM/EAA လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် မလုပ်နိုင် / မပါဝင် (ဒါဆို တခြားမည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ကို ဆွေးနွေးပါ)

➤ DRM နှင့် CCA လုပ်ငန်းစဉ် → တူညီ (အရေးကြီး) →

EAFM/EAA လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် လုပ်နိုင် / ပါဝင်

အဝန်းအဝိုင်းနယ်ပယ် ပြုလုပ် ပြီးနောက်

- Stakeholders များနှင့် အချက်အလက်များကို စစ်ဆေးပါ။ မျှဝေပါ။
- Stakeholders များ သည် သင်တို့ မမေးခဲ့မိတဲ့ ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ အဖိုးတန် အချက်အလက်များ ကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။
- ဒါဟာ နောက်ဆုံးမဟုတ်ဘူးဆိုတာကို သတိရပါ။ ပြီးတော့ သတင်းအချက်အလက်တွေ ရရှိလာ သည် နှင့် အမျှ အချိန်ပိုင်း အလိုက် ဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်သင့်ပြီး ၊ ပေါင်းထည့်ခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်သည်။

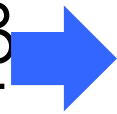
Stakeholders များနှင့် မျှဝေခြင်း

ပင်ပုံစံ ရေးဆွဲခြင်း အားဖြင့် Stakeholders တွေကို သိရှိပြီး၊ သတင်း အချက်အလက်များ မျှဝေပါ။

အစီအစဉ်ကို အဓိက Stakeholders များ၏ သဘောတူညီမှုကို ရယူပါ။

နောက်ခံ အချက်အလက်များကို မျှဝေပါ။

အမှားများ နှင့် ကွာဟ ချက်များကို ဖော်ထုတ်ရန် Stakeholders တွေကို မေးမြန်းခြင်း အားဖြင့် နောက်ခံ အချက်အလက်များ ဆွေးနွေးပါ။

မျှော်မှန်းချက်များ မျှဝေခြင်း

ကျယ်ပြန့်သော မျှော်မှန်းချက်အတွက် ဆွေးနွေးပါ။ လိုအပ်ပါက ထိန်းညှိမှု ပြုလုပ်ပါ။

မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲမှု ပြုရမည်နည်း??

- အစီအစဉ်များကို မည်ကဲ့သို့ စီမံနိုင်သနည်း။ လိုအပ်ချက်တွေက ဘာတွေလဲ။
- ဥပမာ၊ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များ (VDP) နှင့် ပေါင်းစပ် ပြုလုပ်နိုင်သလား??
- ဥပမာ၊ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချ ရေး အစီအစဉ်များ နှင့် ပြုလုပ်နိုင်သလား ??
- ဥပမာ၊ FishAdapt စီမံကိန်း၏ ပြုလုပ်ဆောက်ရွက်ချက်များ /ထောက်ပံ့ မှုများနှင့် အစီအစဉ် ကို အကောင်အထည် ဖော်မည်လား ??
- ဥပမာ၊ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ကျေးရွာလူထုမှ စုပေါင်း ပါဝင်သော ရန်ပုံငွေများ လိုအပ်မည်လား ??

လူသား ဘဝ
သာယာ ဝပြောရေး

ဂေဟစနစ်
ကောင်းမွန်ရေး

ကောင်းမွန်သော
စီမံအုပ်ချုပ်မှု

CCA & DRM အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းကို ပြသသော ပုံစံ

ဘေးအန္တရာယ်

လက်ရှိ (ယခု)

လက်ရှိရာသီဥတု
ဖောက်ပြန်မှု/
ဆိုးရွာဖြစ်စဉ် များ နှင့်
ဘေးအန္တရာယ်များ
သက်ရောက်မှုများ

အနာဂတ်ရေတိုကာလ (၂၀၂၅)

ဖြစ်ပေါ်မှု
လမ်းကြောင်း; လက်ရှိ
ဖောက်ပြန်မှုများ
ကြိမ်နှုန်းနှင့်
ပြင်းအားပါ တိုးလာ/
ဘေးအန္တရာယ်
အသစ်များ ဖြစ်ပေါ်

အနာဂတ်ရှေ့ညီကာလ (၂၀၅၀)

အနာဂတ် ကြီးမားသော
ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲနိုင်မှု၊
ဘေးအန္တရာယ် အသစ်များ
(သို့သော် မသေချာမှု မြင့်မား နိုင်)

မေးခွန်း- FishAdapt project မှ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည့် အစီအစဉ် နှင့် အကောင်အထည် ဖော်ရမည့် အချိန်ကာလ က ဘယ်အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားလဲ?

EAFM/EAA နှင့် ချိတ်ဆက်မှု

DRM နှင့် CCA အစီအစဉ်ရေးဆွဲ

အရေးကြီးသော DRM နှင့် CCA လုပ်ငန်းစဉ်များ ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း/ လုပ်ဆောင်ခြင်း. (အထူးအားဖြင့် သဘာဝဘေးများ နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု များ ရှိနေသော အခါ/ ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိနေသော အခါ/ မကြာခင်မှာ ပိုမိုဆိုးရွာနိုင်ချေ ရှိနေသော အခါ)..

ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု နှင့် တိုက်ရိုက်မသက်ဆိုင်သော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်များကို (FI&AQ ပေါ်သို့ သက်ရောက်နေသော) ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ

ရှေ့ရှည် ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲလာနိုင်မှု အတွက် ကြိုတင်စီမံချက် ပြုလုပ်/ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုကို စောင့်ကြည့်သော စနစ် ထူထောင်

အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာသော / ပြောင်းလဲလာသော ဖြစ်စဉ်များကို အခြေခံပြီး DRM နှင့် CCA အစီအစဉ်ကို တဖန် ဆန်းစစ်ခြင်း နှင့် အသစ် မြှင့်တင် ဆောက်ရွက် ..

EAFM/EAA ပေါင်းစပ်ထားသော DRM and CCA အစီအစဉ် သည် ဖြစ်ပေါ်နေသော ဘေးအန္တရာယ်များ နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု များကို သက်သာစေနိုင်သည့် ကြံ့ကြံ့ခံ တုံ့ပြန် ဆောက်ရွက်ခြင်း နည်းလမ်းများကို မြှင့်တင်ဆောက်ရွက်, etc.

များစွာသော EAFM/EAA လုပ်ငန်းစဉ်များသည် (ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု ရှိသော်လည်းကောင်း/ မရှိသော် လည်းကောင်း) အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမှာ / လူထုအတွက် ကောင်းကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမှာ သေချာပါသည်။

Integrated Planning ၏ ကောင်းကျိုးများ

- ပိုပြီး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းရှိ၊ ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိ ၊ ကိုယ်ပိုင် ခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်များ
- stakeholders များ အကြား အပြန်အလှန် အကျိုးသက်ရောက်မှု တည်ဆောက်ခြင်း အားဖြင့် ပိုပြီး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း။ ;
- ဒီမိုကရေစီ ဆန်လာတယ်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့ လူမှု အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်လာ;
- ဗဟိုချုပ်ကိုင်စနစ်ထက် ပိုမို စီးပွားဖြစ်၊ စီမံရေးနှင့် စည်းကမ်းများ ကို တော့ လိုက်နာဖို့ လိုအပ်။
- ပုံမှန် လိုအပ်ချက်နဲ့ အခြေအနေတွေကို ဖြေရှင်းဖို့ ပြောင်းလွယ် ပြင်လွယ်နဲ့ ဖန်တီးနိုင်တဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှု ဗျူဟာ
- ဒေသဆိုင်ရာပြဿနာများအတွက် ဒေသဆိုင်ရာ ဖြေရှင်းချက်များ
- ရေနေသတ္တဝါ များနှင့် ကမ်းရိုးတန်း အရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု အပေါ် နားလည်သဘောပေါက်မှုများ တိုးတက်လာ။

အဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေးပါ

- မိမိတို့ အဖွဲ့ မှ လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခု ကို ဥပမာ ယူပြီး (စဉ်းစားပြီး) အထက် ဖော်ပြခဲ့သော ဇယားများကို အသုံးပြု ကာ ဦးစားပေး CBCCA/DRM နည်းလမ်း များကို အဖွဲ့ လိုက် ဆွေးနွေး ဖော်ထုတ်ပါ။

- အဖွဲ့ (၅) ဖွဲ့

ကျေးဇူးတင်ပါသည်

